

Jaarverslag 2024

Commissie bezwaarschriften

Zaaknummer: 866141
Documentnummer: 866801

Voorwoord

Hierbij treft u aan het Jaarverslag 2024 van de Commissie bezwaarschriften. Met het uitbrengen van dit jaarverslag voldoet de commissie aan haar taak om jaarlijks verslag te doen van haar werkzaamheden. Het verslag heeft betrekking op de bezwaarschriften die in de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024 zijn behandeld door de commissie.

Dit is het eerst volle jaar van onze nieuw samengestelde commissie. Ook in 2024 konden alle hoorzittingen weer fysiek plaatsvinden op Kasteel Bouvigne in Breda. Er was geen sprake van vertraging in de afhandeling zoals de lezer kan afleiden uit onze verslaglegging over 2024.

De commissie spreekt haar waardering uit voor de inzet en medewerking van allen die betrokken zijn geweest bij de afhandeling van de bezwaren in 2024.

Dit jaarverslag is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 1 vindt U onze 'Bevindingen, aanbevelingen en ontwikkelingen' over 2024. Interessante ontwikkelingen worden geschetst in verband met diverse voorgenomen aanpassingen van de 'nieuwe' Omgevingswet, van de Algemene wet bestuursrecht en de opkomst van Kunstmatige Intelligentie (AI) als bron van bezwaarschriften. In Hoofdstuk 2 leest U meer over de behandeling van bezwaarschriften in cijfers. In de bijlagen vindt U informatie over de samenstelling van de Commissie bezwaarschriften in 2024. Daarnaast, naar wij hopen, een verhelderende Infographic over de hoorzittingen.

Wij wensen u veel leesplezier.

Angelie de Bie
Eric Janse de Jonge
Koen van Polanen

1. Bevindingen, aanbevelingen en ontwikkelingen

1.1. Bevindingen

De commissie stelt voorop dat de samenwerking tussen alle (intern) betrokkenen onveranderd goed en constructief is geweest. Waar mogelijk en nodig wordt flexibel gehandeld waarbij de belangen van zowel bezwaarmaker, belanghebbenden als het waterschap in ogenschouw worden gehouden.

Ook in 2024 hadden vrijwel alle bezwaarschriften betrekking op vergunningverlening en handhaving. Binnen deze afdelingen ligt ook het zwaartepunt van het aantal genomen besluiten. Eén bezwaar had betrekking op een besluit op grond van de Wet open overheid en is later na minnelijk overleg ingetrokken.

De Verordening behandeling bezwaren verplicht om altijd na te gaan of er mogelijkheden zijn om op een informele wijze tot een oplossing te komen. Dit is in vijf gevallen (31%) ook succesvol geweest. In één geval loopt het minnelijk traject nog. Ook tijdens en na een hoorzitting is het mogelijk gebleken tot een oplossing te komen waardoor het formele bezwaar kon worden ingetrokken. De commissie hecht grote waarde aan deze manier van werken en wil deze continueren.

1.2. Aanbevelingen

Gesteund door de resultaten in 2024 wil de commissie de inzet van de informele aanpak voortzetten vanuit de gedachte dat een gedragen oplossing de voorkeur verdient boven een juridisch oordeel van de commissie en een besluit op bezwaar (zie verder onder 1.3).

De commissie adviseert het bestuur de ontwikkelingen met betrekking tot Artificial Intelligence in de rechtspraktijk nauwlettend in de gaten te houden (zie verder onder 1.3).

1.3. Ontwikkelingen

Omgevingswet

De Omgevingswet is vanaf 1 januari 2024 in werking getreden. Daarmee zijn in 2024 de eerste ervaringen opgedaan in de bestuurspraktijk en rechtspraak.

Zo heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State met het oog op de "rechtsvorming en de rechtspraktijk" in diverse uitspraken aandacht besteed aan het overgangsrecht van de Invoeringswet Omgevingswet. Het oude recht blijft bijvoorbeeld van toepassing op bestuurlijke sanctiebesluiten als vóór 1 januari 2024 een overtreding is begonnen én een bestuurlijk sanctiebesluit is opgelegd. Op besluiten op verzoeken om handhavend optreden blijft het oude recht van toepassing als vóór 1 januari 2024 een handhavingsverzoek is gedaan. Maar dit geldt in beide gevallen alleen als onder nieuw recht nog steeds sprake is van dezelfde overtreding.

Op grond van het overgangsrecht in de Invoeringswet Omgevingswet blijft oud recht van toepassing op een bestuursdwangbesluit tot dit onherroepelijk is geworden of tot dit is ingetrokken of vervallen. Oud recht blijft van toepassing op een dwangsombesluit tot 1. de last volledig is uitgevoerd of opgeheven of de dwangsom volledig is verbeurd en betaald; of 2. tot de last volledig is uitgevoerd of de dwangsom volledig is verbeurd en betaald en er loopt nog een procedure bij de rechter over het dwangsombesluit. Het overgangsrecht heeft geen betrekking op het kostenverhaalbesluit en het invorderingsbesluit.

De commissie heeft de indruk dat de invoering van de Omgevingswet binnen het waterschap niet tot zichtbare problemen heeft geleid bij vergunningverlening of handhaving.

Algemene wet bestuursrecht

Zoals in het jaarverslag 2023 al gemeld, heeft het kabinet begin 2023 een voorstel voor aanpassing van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) ter pre-consultatie aangeboden. Deze aanpassingen hebben tot doel de overheid te stimuleren besluiten voor burgers begrijpelijker te maken, zich bij de uitvoering van taken meer te verplaatsen in de burger en zich minder formeel op te stellen.

Inmiddels is ook kritiek op het wetsvoorstel te beluisteren. In hun reacties wijzen de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en de president van het College van Beroep voor het bedrijfsleven erop dat de verbetering van de rechtsbescherming met dit wetsvoorstel vooral wordt gezocht in procedurele aanpassingen, waarvan nog niet duidelijk is of ze ook zullen gaan werken en die daarom een sterk symbolisch karakter lijken te hebben. Ook het rapport van de Staatscommissie Rechtsstaat levert fundamentele kritiek op het wetsvoorstel en merkt op dat het afleidt van wat écht nodig is binnen de overheid. Want hoewel de Staatscommissie het doel dat wordt nagestreefd met het wetsvoorstel onderschrijft, heeft de overheid hiermee naar haar oordeel gekozen voor een te beperkte oplossing. In dat verband merkt de Staatscommissie op dat de structurele aanpak niet ligt in nieuwe regels, maar is gelegen in het verbeteren van de overheidsorganisatie en bijbehorende bestuurscultuur die nog onvoldoende gekenmerkt worden door rechtsstatelijkheid. De vraag is of het nieuwe kabinet na deze reacties uit de consultatie nog veel haast gaat maken met het wetsvoorstel Wet versterking waarborgfunctie Awb¹.

De hiervoor genoemde Staatscommissie Rechtsstaat² signaleert ook dat in het bestuursrecht onnodig wordt (door)geprocedeerd. Soms gaat de overheid verder dan nodig is, bijvoorbeeld door in hoger beroep te gaan terwijl het belang daarvan niet opweegt tegen de negatieve impact die dit heeft op de betreffende burger. Volgens de Staatscommissie hebben bestuursorganen (ondanks alle initiatieven voor een 'informele aanpak') nog steeds te weinig oog voor de geschil oplossende functie van de bezwaarprocedure, waardoor vervolgens onnodig bij de bestuursrechter wordt geprocedeerd. De Staatscommissie benadrukt dat bestuursorganen de bezwaarfase moeten gebruiken waarvoor die is bedoeld: conflictoplossing, hoor- en wederhoor en serieuze heroverweging van het voorgenomen besluit. De commissie onderschrijft deze conclusies van harte.

Artificial Intelligence [AI]

Een ander relevant onderwerp is de ontwikkeling van AI. Ook binnen de bestuurs- en rechtspraktijk worden de gevolgen daarvan zichtbaar. Zo meldde de Telegraaf op 27 december jl. al dat er bij gemeenten een vloedgolf aan bezwaren dreigt nu een bezwaar zich eenvoudig laat opstellen via AI. De commissie adviseert het bestuur deze ontwikkelingen nauwlettend in de gaten te houden en te anticiperen in haar beleid en uitvoering.

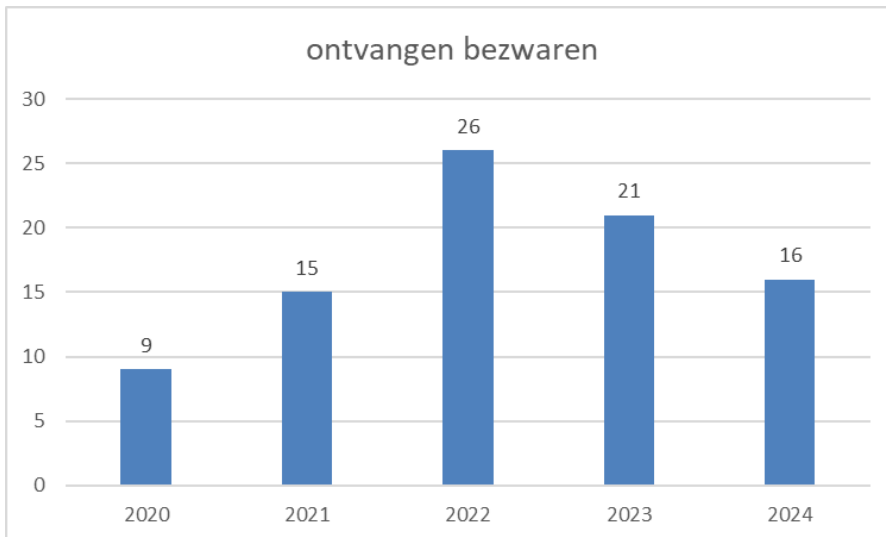
¹ Bron: NTB 2024/427. Een helder overzichtsartikel van de relevante ontwikkelingen in wetgeving en jurisprudentie in 2024.

² Zie het artikel in het Nederlands Juristenblad – 25-10-2024 – aflevering 32.

2. De behandeling van bezwaarschriften in cijfers

2.1. Aantal bezwaren en werkvoorraad

In 2024 heeft de commissie in totaal 16 nieuwe bezwaarschriften ontvangen en zijn er 13 adviezen door de commissie uitgebracht. Er zijn 5 bezwaren ingetrokken. Op 31 december 2024 waren er nog 2 bezwaren in behandeling, waarvan één in afwachting van nader overleg over een mogelijke informele oplossing. Het andere bezwaar is ingepland voor een hoorzitting in januari 2025.

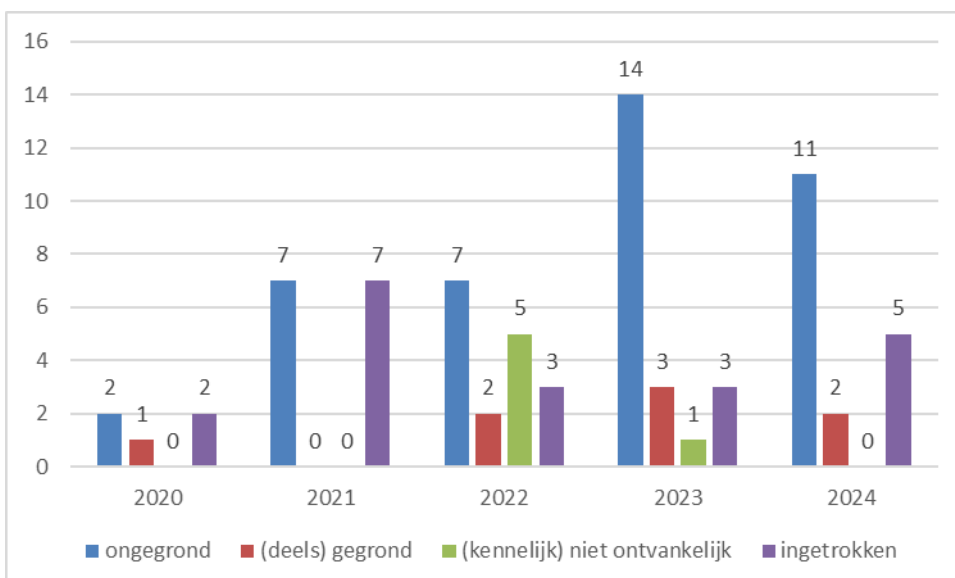

2.2. Hoorzittingen

De commissie heeft in 2024 negen keer zitting gehouden. In bijlage II is een infographic bijgevoegd van het verloop van een hoorzitting.

2.3. Uitgebrachte adviezen/beslissing op bezwaar

In onderstaande tabel staan de resultaten van de behandelde bezwaarschriften vermeld over 2024 en voorgaande vier jaren. In 2024 heeft de commissie in twee gevallen geadviseerd het bezwaar gegrond te verklaren. In één geval is dit advies overgenomen in de beslissing op bezwaar. In het andere geval is, na het uitbrengen van het advies van de commissie, alsnog overeenstemming bereikt met bezwaarmaker over een oplossing en is het bezwaar alsnog ingetrokken.

Hoewel de commissie slechts een advies geeft en het bestuursorgaan de bevoegdheid heeft om (gemotiveerd) van het advies af te wijken, heeft het bestuursorgaan in 2024 alle adviezen van de commissie overgenomen.

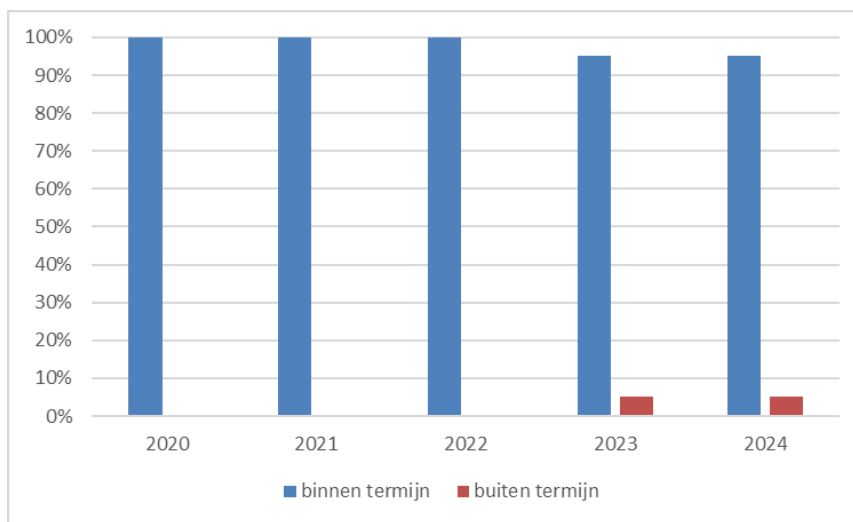
2.4. Doorlooptijden en tijdigheid advisering

Termijnen

Op grond van de Awb moet -indien gebruik wordt gemaakt van een commissie als bedoeld in artikel 7:13 Awb- binnen 12 weken na afloop van de bezwaretermijn een beslissing op het bezwaarschrift worden genomen. Deze beslistermijn kan eenmaal met zes weken worden verdaagd. Verdere verdaging is alleen mogelijk met instemming van bezwaarmaker.

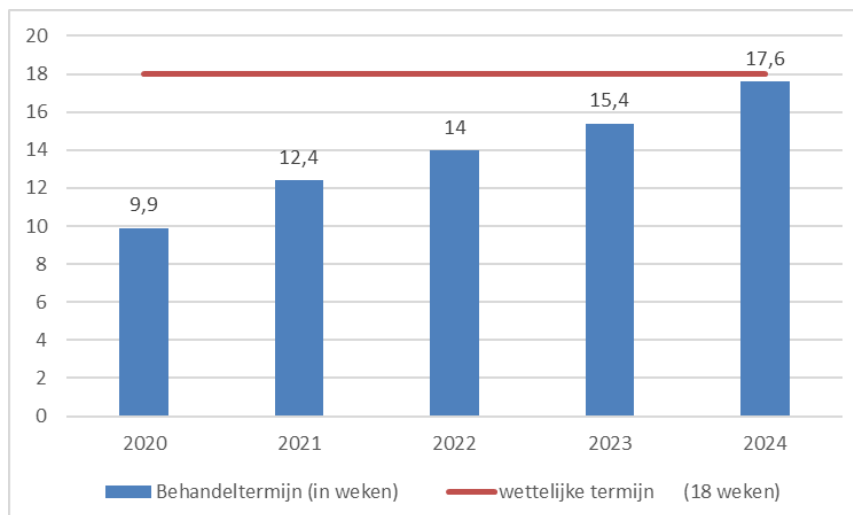
In 2024 is slechts één bezwaar niet binnen de termijn afgehandeld. De reden daarvoor was dat het dagelijks bestuur meer tijd nodig had voor het nemen van de beslissing op bezwaar.

Opgemerkt wordt dat ook als tijdig wordt aangemerkt de gevallen waarin de behandeling, met instemming van bezwaarmaker en eventuele belanghebbenden, is aangehouden in verband met de informele aanpak, nadere besluitvorming of uit te voeren onderzoek.

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de behandeltermijn weergegeven.

De gemiddelde doorlooptijd van de behandeling van de bezwaarschriften is in 2024 met ruim twee weken toegenomen ten opzichte van 2023. Dit is nog steeds binnen de wettelijke termijn van 18 weken. Deze toename is vooral te wijten door een aanzienlijke overschrijding van de termijn in één geval. De reden was dat het dagelijks bestuur meer tijd nodig had voor het nemen van de beslissing op bezwaar. Zonder deze ene overschrijding bedraagt de gemiddelde behandeltermijn 12,8 weken.

Wet dwangsom niet tijdig beslissen

Wanneer het bestuursorgaan niet binnen de gestelde termijn een beslissing op het bezwaarschrift heeft genomen, bestaat de mogelijkheid voor een bezwaarmaker en/of een derdebelanghebbende om het bestuursorgaan schriftelijk in gebreke te stellen. Het bestuursorgaan heeft dan nog twee weken om de beslissing op bezwaar te nemen. Als deze termijn ook wordt overschreden, verbeurt het bestuursorgaan een dwangsom met een maximale hoogte van € 1.442,-³.

In 2024 is het dagelijks bestuur niet in gebreke gesteld bij de afhandeling van een bezwaarschrift. Er zijn dus geen dwangsommen verbeurd.

2.5. Voorlopige voorziening en (hoger) beroep

Voorlopige voorziening

De Algemene wet bestuursrecht bepaalt dat het indienen van een bezwaarschrift geen schorsende werking heeft ten aanzien van het besluit waarop het bezwaarschrift betrekking heeft. Dit betekent bijvoorbeeld dat van een verleende vergunning gebruik mag worden gemaakt, ondanks het feit dat daartegen een bezwaarschrift is ingediend. Om toch te kunnen bewerkstelligen dat de gevolgen van de uitvoering van een besluit worden geschorst, kunnen bezwaarmakers of indieners van een beroepschrift een verzoek indienen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank tot het treffen van een voorlopige voorziening⁴. In 2024 is er geen verzoek om voorlopige voorziening ingediend bij de voorzieningenrechter van de rechtbank.

(Hoger) beroep

Op grond van het bepaalde in artikel 8:1 Awb kan een belanghebbende beroep instellen tegen een beslissing op bezwaar bij de sector bestuursrecht van de rechtbank Zeeland-West-Brabant en hoger beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State [ABRvS]. In 2024 is acht keer (hoger) beroep ingesteld. Uiteindelijk werd één beroep en één hoger beroep ingetrokken. Van de resterende zes lopende (hoger) beroepen is nog geen zittingsdatum bekend.

	2024	2023	2022	2021	2020
Beroep Rechtbank	5	1	4	1	4
Hoger beroep Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State	1	1	1	1	2

Rechtstreeks beroep

Sinds 1 september 2004 voorziet de Algemene wet bestuursrecht in de mogelijkheid de bezwaarschriftenprocedure over te slaan⁵ en direct tot een beroepsprocedure over te gaan. De indiener van het bezwaarschrift kan daar om verzoeken. Het bestuursorgaan kan met een dergelijk verzoek instemmen als de zaak daarvoor geschikt is. In 2024 is het niet voorgekomen dat een bezwaarmaker hierom heeft verzocht.

³ Zie artikel 4:17 Awb e.v.

⁴ Artikel 8:81 Awb: Indien tegen een besluit bij de rechtbank beroep is ingesteld dan wel, voorafgaand aan een mogelijk beroep bij de rechtbank, bezwaar is gemaakt of administratief beroep is ingesteld, kan de voorzieningenrechter van de rechtbank die bevoegd is of kan worden in de hoofdzaak, op verzoek een voorlopige voorziening treffen indien onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist.

⁵ Artikel 7:1a Awb: In het bezwaarschrift kan de indiener het bestuursorgaan verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de administratieve rechter, zulks in afwijking van artikel 7:1 Awb.

Bijlagen

I. Samenstelling Commissie bezwaarschriften

Tegen besluiten van bestuursorganen kan bezwaar worden gemaakt. Deze bezwaarschriften worden behandeld door een externe onafhankelijke commissie⁶ als bedoeld in artikel 7:13 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Deze commissie brengt advies uit alvorens het bestuursorgaan een beslissing op het bezwaar neemt.

Voor de drie Brabantse waterschappen is een gezamenlijke commissie voor de bezwaarschriften ingesteld. Hierdoor is een onderlinge uitwisseling van leden mogelijk. De praktijk is dat voor een zitting worden ingeroosterd de leden vanuit het eigen werkgebied van het waterschap. Bij verhindering van één of meer van deze leden wordt een beroep gedaan op één van de overige leden van de commissie.

Vanaf 18 juli 2023 zijn de volgende leden benoemd:

De heer dr. E. Janse de Jonge (voorzitter);
Mevrouw mr. B.A.J.A. de Bie (lid en plv. voorzitter);
De heer mr. drs. K. van Polanen (lid);
De heer mr. E.J. Govaers (voorzitter);
De heer A.H.C.M. Spapens (lid en plv. voorzitter);
De heer J.H.T. van der Helm (lid);
De heer M.S. Bovens (voorzitter);
De heer E. van Putten (lid);
Mevrouw mr. J. Uijlenbroek (lid).

De bezwaren van Brabantse Delta zijn als regel behandeld door de leden Janse de Jonge (voorzitter), De Bie en Van Polanen. Incidenteel is bij verhindering een lid van de bezwarencommissie van Waterschap De Dommel ingevallen.

De commissie wordt ondersteund door een secretaris, de heer drs. M.C.A. Spee. De secretaris valt onder de verantwoordelijkheid van de afdeling Bestuur & Communicatie en is als zodanig niet betrokken bij de primaire besluitvorming.

⁶ Artikel 7:13, eerste lid Awb: Dit artikel is van toepassing indien ten behoeve van de beslissing op het bezwaar een adviescommissie is ingesteld:

- a. die bestaat uit een voorzitter en ten minste twee leden,
- b. waarvan de voorzitter geen deel uitmaakt van en niet werkzaam is onder verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan; en
- c. die voldoet aan eventueel bij wettelijk voorschrift gestelde andere eisen.

II. Infografic hoorzitting

